

# Gelijke kansen voor alle kinderen



## De Lukasschool in Amsterdam: een familieschool

Op de Lukasschool in de Amsterdamse wijk Osdorp hebben ze één doel: gelijke kansen voor ieder kind. Daarom zijn ze met behulp van de gemeente sinds 2020 omgedoopt tot 'familieschool'. Zo willen ze al hun leerlingen een stevige basis meegeven die hen wereldwijd en vol zelfvertrouwen aan de middelbare school laat beginnen.

De familieschool is een concept van de gemeente Amsterdam in het kader van een vierjarig project rondom kansengelijkheid in Amsterdam. Een Amsterdamse familieschool biedt ondersteuning aan het hele gezin door samen te werken met maatschappelijke instellingen op het gebied van cultuur, sport, armoedebestrijding en zorg. Het schoolbestuur ASKO heeft dit concept omarmd, zodat nu zes andere ASKO scholen zich omvormen tot familieschool. Daarnaast zijn er zeven familiescholen in Amsterdam die er met subsidie van de gemeente ieder hun eigen invulling aan geven binnen de PIEK-aanpak van de gemeente Amsterdam. De Lukasschool doet dit zo goed, dat het volgens de gemeente hierin een voorloper én voorbeeld is voor andere scholen. Er is een specifiek projectteam Familieschool ASKO: Hennie Groot Haar, adviseur en procesbegeleider bij OOG onderwijs en jeugd, Sebastiaan van Huet, voormalig directeur van de Lukasschool en Rosien Schipper, projectleider familieschool, zij vertellen meer over het concept.



### De drie kruizen

Kort gezegd werkt de Lukasschool rond drie kruizen (denk: de drie kruizen van Amsterdam!):

- Kinderen krijgen een Rijke Schooldag aangeboden met veel aandacht voor cultuur, sport en leren. De sport- en cultuurcoaches van de school helpen alle leerlingen uit te zoeken wat hun interesses en talenten zijn, en gaan bijvoorbeeld samen met hen op zoek naar een leuke voetbal-, judo- of knutselclub in de buurt.



- Er is een sterke samenwerking met ouders, bijvoorbeeld in het ouderkernteam of tijdens activiteiten binnen de school. Ook zijn er cursussen en inspiratieochtenden voor ouders.



- Er is veel ondersteuning voor de ouders: het familieservicepunt. Dit is de plek waar ouders terecht kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien, geld en papierwerk.

### De Rijke Schooldag

‘Sommige kinderen op onze school hebben een klein wereldje. Zij gaan naar school, spelen op straat en zijn thuis. Met de Rijke Schooldag willen we hun wereld vergroten’, legt projectleider Rosien Schipper over het eerste kruis uit. ‘Tijdens schooltijd laten we alle leerlingen kennismaken met cultuur, sport en leren. Iedere klas gaat bijvoorbeeld naar een museum, krijgt les over kunst, krijgt muziekles en meer. Ook hebben we een naschools aanbod onder begeleiding van sport- en cultuurcoaches. We vragen leerlingen wat ze leuk vinden en werken samen met verenigingen en sportclubs uit de wijk. Leerlingen verdiepen zich acht weken lang in bijvoorbeeld een sport naar keuze. Vinden ze het leuk of hebben ze talent? Dan gaat de sportcoach actief samen met de leerling en ouder kijken of het kind lid kan worden van de sportvereniging in de buurt. Ouders weten vaak niet dat er een sport- en cultuurfonds bestaat waardoor ze minder of niks hoeven te betalen voor het lidmaatschap van hun kind.’

De leerkrachten zijn volgens Schipper essentieel in dit proces. ‘Zij weten welke leerlingen na schooltijd “niks” doen. Ook huiswerkbegeleiding is iets wat vaak alleen bij leerlingen gebeurt waarvan de ouders het financieel goed hebben. We hebben rekenbuddy’s en taalbuddy’s die deze kinderen kunnen helpen én zij laten ouders zien hoe zij hun kind ook thuis kunnen helpen.’

### Sterke samenwerking met ouders

Op de Lukasschool zitten kinderen van maar liefst 46 nationaliteiten. Adviseur Hennie Groot Haar: ‘Wij zien dat als een rijkdom en een kans. Tijdens het onderwijs kijken we hiernaar en zetten we dit in. Jaarlijks hebben we de themamaand ‘Smaak te pakken’ – onderwijs vanuit voedsel – waarin we dit vanuit alle nationaliteiten belichten. Van de vier meest voorkomende nationaliteiten heeft de school een kernteam gemaakt voor en van ouders. ‘Maandelijks hebben we een inspiratieochtend waarvan het kernteam de inhoud bepaalt. Denk aan gezonde voeding of opvoeden. Ook koppelen we dit aan onze taal cursus. Tijdens de cursus gaan we verder in gesprek over de inspiratieochtend.’

### Het familieservicepunt

De Lukasschool ondersteunt daarnaast ouders met een familieservicepunt in school. Voor ouders is de drempel vaak hoog om hulp te zoeken als ze dit nodig hebben.

Je kunt wel willen dat een kind zich ontwikkelt, maar dan moet de basis thuis goed zijn. Schipper: 'Op school zien de ouders vaste gezichten, waarmee je vertrouwen creëert en een drempel weghaalt.

'Ouders kunnen daarnaast naar een inloopspreekuur met al hun vragen over opvoeden, opgroeien, geld en papierwerk', vervolgt Schipper. Mede door corona heeft de school al honderd gezinnen bereikt. 'Dat zijn gezinnen die bij ons niet in beeld waren, maar die bijvoorbeeld geen computer bleken te hebben. Dankzij initiatieven als het Jeugd Educatie Fonds kunnen we een computer regelen. Ook bleek bijvoorbeeld dat leerlingen geen eigen bed hadden. Wij hebben de ouders een bed kunnen aanbieden door hulp van een vader met een eigen meubelzaak. Daarnaast helpen we met de aanvraag van een stadspas en koppelen we de ouders aan hulpverlening.

### Er is meer

Bovenstaande drie pijlers zijn niet de enige initiatieven van de familieschool. Schipper: 'We hebben een schooltandarts omdat we zien dat kinderen op jonge leeftijd al regelmatig een slecht gebit hebben. Ouders gaan niet met hun kinderen naar de tandarts omdat ze niet weten dat de tandarts vergoed wordt voor kinderen onder de 18 jaar of omdat ze het aanmelden ingewikkeld vinden. Een speerpunt is de ondersteuningsstructuur koppelen aan het familieservicepunt. Hierbij is de nauwe samenwerking tussen de intern begeleider, de zorgcoördinator vanuit de voorschool en de ouder-kindadviseur van belang. Ook organiseren we activiteiten zoals knutselen met je kind. Dit doen we mede zodat ouders elkaar kunnen ontmoeten. Ouders die meedenken, worden ambassadeur.'

### Samenwerking met peuteropvang

In de school zit een peuteropvang voor de allerkleinsten: Voorschool Lukas van kinderopvang Impuls. Groot Haar vertelt dat de peuteropvang volledig aansluit op het onder-

wijs op de Lukasschool. 'De Lukasschool geeft onderwijs via de Daltonmethode en dat doen ze bij Voorschool Lukas ook. Door de voorschool kunnen we zo vroeg mogelijk die gelijke kansen bieden aan de kinderen. De pedagogisch medewerkers hebben een combinatiefunctie: ze werken daarnaast mee op de kleutergroep. Dit zorgt niet alleen voor een vertrouwd gezicht en warme overdracht voor de nieuwe kleuters, maar zo weten die medewerkers precies wat ze moeten doen om de aansluiting van de peutergroep naar de kleuterschool zo zorgvuldig mogelijk te maken.'

### Succesfactor

Of de familieschool een succes is? Rosien Schipper weet het wel zeker. 'We hebben al mooie successen behaald. De naschoolse activiteiten zitten helemaal vol. We hebben inmiddels een volle groep ouders die een taal cursus volgen. We hebben al zeventig kinderen naar een sportvereniging in de wijk geholpen en de inspiratieochtenden worden goed bezocht. Uiteindelijk willen we dat de kinderen zelfstandig en met vol vertrouwen naar het voortgezet onderwijs gaan.'

Groot Haar vult aan: 'Bij ieder kruis hoort een kernteam en binnenschools hebben we een projectleider familieschool die alle touwtjes aan elkaar verbindt. Dát is de succesfactor: er is samenhang. We hebben allemaal hetzelfde doel: gelijke kansen voor alle kinderen. Belangrijk is overigens dat we de ouders niet pampereën, maar we nemen ze mee aan de hand. Wij doen dingen mét hen, zodat ze het in vervolg zelf kunnen doen.'

Directeur Sebastiaan van Huet: 'We denken daarnaast in mogelijkheden. We vragen ons continu af: wat is nodig om het wél te laten lukken? Hoe eerder je de gezinnen meekrijgt, hoe beter. Wij zien dit niet als een vierjarig project en willen dit concept hoe dan ook voorzetten. Natuurlijk hopen we ook dat de gelden vanuit de gemeente aanhouden om dit te kunnen realiseren. We blijven ondertussen ontwikkelen wat nog beter kan.'

Groot Haar geeft aan: 'Twee maal per jaar bieden wij een werkbezoek aan. Het volgende is op 16 maart 2023. Opgeven of meer informatie mail naar s.kleijzen@oog.nl.

*Dit artikel van Karin Broeren is in juni 2022 verschenen in Zosja, een platform en nieuwsbrief over samenwerking tussen opvang en onderwijs, brede scholen en IKC's*